

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 43 Volume: 9 Issue: 43

Nisan 2016 April 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

6360 SAYILI YASA İLE KAPATILAN BELDE BELEDİYELERİNİN HİZMETTE ETKİNLİK, VERİMLİLİK VE TEMSİL SORUNLARI ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI: ÖNSEN BELEDİYESİ ÖRNEĞİ
A FIELD RESEARCH ON CLOSED TOWN MUNICIPAL WITH LAW NO. 6360 PROBLEMS SUCH AS THE EFFECTIVENESS SERVICE, PRODUCTIVITY AND REPRESENTATION: THE CASE OF MUNICIPAL ÖNSEN

Aziz BELLİ*
Abdullah AYDIN**

Öz

Son dönemde yerel yönetimler ile ilgili yapılan yasal düzenlemelerin birçoğu, sunulan hizmetlerin etkinlik ve verimliliğinin sağlanması üzerine olmuştur. Ancak kimi zaman kâğıt üzerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanabileceği hesaplanırsa da bu uygulamada hayata geçmemektedir. Hizmette etkinlik ve verimliliği sağlayabilmek için zaman zaman temsilden vazgeçmek gerekmektedir. Türkiye’de de 2012 yılında yayımlanan ve 30 Mart 2014 seçimlerinde tamamıyla yürürlüğe giren 6360 sayılı Yasa hizmette etkinlik ve verimliliği sağlamayı temel amaç edinmiştir. Bu kapsamda belde belediyeleri ve köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüştür. Kapatılan bu belediyelerde hizmetin kapatılmadan önce ne durumda olduğu kapatıldıktan sonra ne durumda olduğu yapılan alan araştırması ile ölçülmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte kapatılan belediyelerde herhangi bir temsil sorunu olup olmadığı da araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Büyükşehir Belediyesi, 6360 sayılı kanun, Etkinlik, Verimlilik, Temsil, Önsen Belediyesi.

Abstract

Recently, the majority of legal arrangements relating to local governments, has been on ensuring the effectiveness and efficiency of the services offered. But sometimes even considered the effectiveness and efficiency can be achieved on paper it is not the realization of this practice. Sometimes it is necessary to give up representation to ensure effectiveness and efficiency of services. Published in Turkey in 2012 and entered into force March 30, 2014 elections with all the essential purpose of Law No. 6360 is to ensure the effectiveness and efficiency of services. In this context the legal entity of the village and town municipalities removed and converted into a neighborhood. What closed before the closure of the service after being switched off in the case of these municipalities it has to be measured by what happens in the case of field research. However, in closed municipality it has investigated whether there is any representation issue.

Keywords: Metropolitan Municipality Law No. 6360, Effectiveness, Efficiency, Representation, Önsen Municipality.

1. Giriş

Yerel yönetimler ülkemizde geçmişten günümüze kolay yönetilebilirlik için yapılan düzenlemeleri içermektedir. Osmanlı dönemindeki düzenlemeler genel manada çözümlenmenin ve çöküşün önüne geçmek Cumhuriyet döneminde ise bütünlüğün korunması ve devlet geleneğinin devamlılığının korunması adına gayretler barındırmaktadır. Bu manada her ne kadar aşağı yukarı bir çizgi izleyen reformlar bütünü gibi gözükse de Türkiye’de yerel yönetimler gelinen noktada ciddi gelişime uğramış ve daha çok Büyükşehir yönetimi bazlı bir anlayışa doğru evrilmiştir. Bu minvalde Büyükşehir belediye yönetiminin içinde bulunduğu yeni değişim her geçen gün daha çok önem kazanmaktadır. Nitekim günümüzde artık ulusal düzeyde gelişmiş bir demokrasi için, yerel yönetimler demokrasinin uygulama bulduğu kurumların önde gelenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bunun nedeni; temsili demokrasinin geliştirilmesi ve ideal bir demokrasi modeline ulaşılabilmesinin yollarından olan, gerçek bir halk katılımı sağlamaya daha elverişli olması, yurttaş katılımı, çoğunluk ilkesi ve yönetenlerin hem danışmaya önem vermeleri hem de seçmene karşı hesap verme sorumluluğu gibi demokrasinin temel ilkelerini daha kolay gerçekleştirmeye elverişli yapılar olmalarıdır (Yaylı ve Pustu, 2008: 135). Yerel yönetimlere demokrasi ve benzeri sosyolojik etkenlerin yanı sıra, özellikle yerel kamusal hizmetlerin sunumunda etkinliği artırmak amacıyla hemen her toplumda yer verilmektedir (Urhan, 2008: 85).

Geçmişten günümüze incelediğimizde Türkiye’de Belediye Yönetimlerinin tarihi ile ilgili ifade edilmesi gereken en önemli husus bu tarihin büyükşehir belediye yönetiminin tarihi ile bir bütün olduğudur. Çünkü Osmanlıdaki tımar sisteminin bozulması ile başlayan köyden kente göç dalgası yüzünden kentleşme, İstanbul için ciddi manada sorunlar ifade etmeye başlamıştır. Bu sorunlara klasik

*Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü.

** Arş. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü.

Osmanlı kurumlarının İstanbul için çözüm olmaması üzerine yeni kurumlara ihtiyaç duyulmuştur. Bu ilk modern belediye örneklerine baktığımızda birer büyükşehir belediye yönetim örnekleri olduğunu görmekteyiz. Her geçen gün artan kent nüfusları yeni yönetimleri ve sonuçta günümüz sistemini doğurmuştur.

Toplumsal ve ekonomik hayatta meydana gelen gelişmeler ile birlikte ortaya çıkan kentleşme ve kentleşme sonucu oluşan sorunlara yönetim bilimcileri, siyaset bilimcileri, ekonomistleri ve kamu maliyecileri yerel yönetim birimlerinde en uygun büyüklüğün ne olması gerekliliği üzerinde düşünmeye, tartışmaya ve araştırma yapmaya yöneltmiştir (Güven, 1982, 36). Bu tartışmalar ışığında yerel yönetimlerde uygun büyüklüğü ortaya koyacak farklı boyutlar belirlenmiştir. Ancak genel olarak incelendiğinde bu tartışmaların iki temel boyutu olduğu söylenebilir. Tartışmanın ilk boyutu hizmetlerle, diğer boyutu da toplumla ilişkilidir. Hizmet kavramı söz konusu olduğunda etkinlik kavramı devreye girmektedir. Çünkü yerel yönetimlerin büyüklüğü ile yerel yönetimler tarafından sunulan hizmetlerin etkinliği konusunda bir ilişki söz konusudur (Arıkboğa, 2007:3).

Hizmette etkinlik ve verimlilik kavramlarının günümüzde önem kazanmasının bir diğer nedeni de; özellikle küreselleşme ve globalleşme kavramlarının gelişmesi ile doğan Yeni Kamu yönetimi anlayışının yerel yönetimleri etkisi altına almasıdır. Nitekim etkinlik ve verimlilik kavramları yeni kamu yönetiminin en önemli yapı taşları arasındadır. Merkezi yönetimler ve yerel yönetimler yaşadıkları sorunlara çözüm olabilmesi için yeni kamu yönetimi anlayışını bir çıkış olarak kabul ettiler. Fakat merkezi yönetimler bu değişime yapıları gereği adapte olamamışlardır. Nitekim yaptıkları her iş ve uyguladıkları her politika halka direkt etki etme yeteneğine sahip yerel yönetimler hem halka yakın olma mecburiyetleri hem de hareket kabiliyetleri yüzünden değişimleri daha hızlı kabul etmişlerdir. Yani merkezi yönetimlere nazaran daha fazla yeni kamu yönetimi anlayışını benimsemişlerdir.

Yeni kamu yönetiminin temel kavramları arasında sayılan hizmette etkinlik ve verimlilik Türkiye’de yerel yönetimlere ilişkin yasal değişikliklerde temel amaç olarak benimsenmiştir. Ancak hizmette etkinlik ve verimliliğin sağlanması sürecinde temsile ilişkin yeni sorunların oluştuğu birçok çalışmada teyit edilmiştir. Bu çalışma da ise 6360 sayılı yasa sonrası kapatılan belde belediyelerinde hizmette etkinlik ve verimliliğin sağlanıp sağlanmadığı ve bu süreçte temsile ilişkin sorunlar olup olmadığı belirlenmiştir. Bu kapsamda çalışma teorik ve uygulama kısmı olarak iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda Türkiye’de büyükşehir belediyesinin tarihsel gelişimi son yasal düzenlemeleri de içine alacak şekilde yer almıştır. Bununla birlikte bu kısımda 6360 sayılı Yasanın hizmette etkinlik ve temsile bakışına yer verilmiştir. Araştırmanın uygulama kısmında ise Kahramanmaraş ili Onikişubat İlçesi Önsen Mahallesinde 353 kişiye uygulanmış olan bir anket çalışmasının analizleri yer almaktadır. Çalışma sonuç ve değerlendirme kısmı ile tamamlanmaktadır.

2. Türkiye’de Büyükşehir Belediyelerinin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de 1950’li yıllardan itibaren sanayileşmenin gelişmesine koşut olarak gelişen kentleşme ile birlikte nüfusun kırsal alanlardan kentsel alanlara doğru bir hareketi başlamıştır. Bu kentleşme hareketi sonucunda Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük yerleşim alanlarındaki gelişmelerin bilinen kent tanımları çerçevesi içinde açıklanamayan büyümesini açıklamak üzere “büyükşehir”, “büyük kent” ve “ana kent” kavramları kullanılmaya başlanmıştır (Öner, 2006: 251). Türkiye’de kentleşmenin 1950’li yıllarda başladığını kabul etsek de 1984 yılına kadar birkaç istisna dışında metropoliten alanlara yönelik herhangi bir yasal düzenleme yapılmamıştır. Türk yönetim sistemi içerisinde oluşturulan metropoliten alanlar 1984 yılına kadar diğer kentlerden farklı olarak değerlendirilmemiştir. Ancak 1855 sonrasında İstanbul’da ve yine 1930 tarih ve 1580 sayılı yasa ile İstanbul’da anakent benzeri yönetimler uygulanmıştır. 1982 Anayasasına kadar büyükşehir modeline geçilmemiş olup birbirine bu kadar yakın olan belediyelerin plansız gelişmesini önlemek ve sorunlarını çözmek için çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. 1960’lı yıllarda Bakanlar Kurulu, İstanbul, İzmir ve Ankara gibi büyük kentlerin nazım planlarının hazırlanması için Metropoliten Planlama Büroları kurmuştur (Görmez, 1993: 21).

Metropoliten Planlama Bürolarının yetersiz kalması ve büyük kentlerin sorunlarının artmasına paralel olarak belediyeler ve köyler arasında yeni bir örgütlenmeyi ifade eden metropoliten idareler kurulması önerilmiştir. Bu öneriye ilk olarak 2. Beş Yıllık Kalkınma Planında yer verilmiştir (Ökmen ve Parlak, 2010:250). Bu öneri ve araştırmalara rağmen o dönemlerde metropoliten idarelerin kurulması ile ilgili herhangi bir adım atılmamıştır. Görüldüğü üzere 1965 yılı sonrası metropoliten planlamaya yönelik arayışlar hız kazanmış ancak büyükşehir kurulması yönünde herhangi bir adım atılmamıştır.

1972 yılında “İmar konularında bir bütünlük sağlamak ve büyük şehirlerin meselelerini çözümlenmek” amacıyla Bakanlıklar arası İmar Koordinasyon Kurulu kurulması kararlaştırılmıştır (Keleş, 2012: 328). 6785 sayılı İmar Yasası, nüfusu 100.000’in altında olmakla birlikte, Bakanlığa gerekli gördüğü yerlerde “ birden çok belediyeyi ilgilendiren metropoliten planlar yapmak ya da yaptırmak” yetkisini vermiştir(24 md.). Bunun gibi 6785 sayılı yasada 1972 yılında 1605 sayılı yasa ile yapılan değişiklikle(md. Ek.8), belediye sınırları ve komşu alanlar dışında kalan yerlerde düzensiz kentleşmeyi önleyecek kimi

yetkiler valilere verilmiştir (Keleş, 2012: 329). 1979 yılında Bakanlıklar arası İmar Koordinasyon Kurulu'na benzer bir kurul olan "Planlama ve Uygulama Eşgüdüm Kurulu" kurulmuştur (Keleş, 2012: 328). 11 Aralık 1980 tarihinde Milli Güvenlik Konseyi'nin 34 nolu kararı ile büyük kentlerdeki küçük yerel yönetim birimlerinin görevlerini yerine getirmediği için tüzel kişiliği kaldırılarak merkez belediyelere bağlanmıştır (Karaman,1991: 64). 1981 tarihinde 2561 sayılı yasa büyükşehir çevresindeki küçük belediyelerin ve köylerin tüzel kişiliklerine son verilerek büyükşehirlerle birleştirilmesi ile Ankara, İstanbul ve İzmir illerimizde büyükşehir yönetimine ilişkin yönetsel yapı yeniden düzenlenmiştir (Ökmen ve Parlak, 2010: 253).

1982 Anayasasının 127. Maddesinde "büyük yerleşim merkezleri için kanunla özel yönetim biçimleri kurulabilir" hükmü ile kentsel büyüklük, kentleşme düzeyleri, nüfus ve hizmet ihtiyaçlarında birbirinden oldukça farklı konumlarda bulunan kentsel alanların her birini aynı yasal düzenlemeye tabi olduğu yeni bir belediye düzenlemesine zemin hazırlanmıştır. Anayasanın ilgili maddesi "özel yönetim biçimleri"nin açıkça belediye yönetimleri olduğunu belirtmediği halde söz konusu hükmü mahalli idareler başlığı altındaki maddede yer alması ve kentsel yönetim düzeylerinin belediye olmasından dolayı özel yönetim biçiminin belediye olacağı konusunda herhangi bir tereddüt olmamıştır (Kavruk, 2002: 208). 1983 yılında kurulan hükümet Anayasasının 127. Maddesinin verdiği yetkiyle 1984 yılında Büyükşehir merkezlerinde Büyükşehir yönetimlerini oluşturan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu yasalaştırmıştır (Ökmen ve Parlak, 2013: 293). 3030 sayılı yasaya göre bir kentin Büyükşehir olabilmesi için belediye sınırları içerisinde birden fazla ilçe bulunması yeterliydi. Bu kriter nüfus ölçütü dikkate alınmadan göz önüne alınarak 1984 yılında Ankara, İstanbul ve İzmir, 1986 yılında Adana, 1987 yılında Bursa, Gaziantep ve Konya Büyükşehir olarak tanımlanmıştır. 1993 yılında Antalya, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İzmit, Mersin, Kayseri ve Samsun'da Büyükşehir belediyesi kurulmuştur. böylece büyükşehir belediyesi sayısı 15'e ulaşmıştır (Tekel, 2002: 44). Ancak bunların kuruluş sırasına göre son sekiz tanesinin sınırlarında büyükşehir ilçe belediyesi yoktur. Çünkü söz konusu sekiz Büyükşehir Belediyesinin sınırları içinde ilçe kurulmasına izin vererek Kanun Hükmünde Kararnelerde Büyükşehir Belediyesinin sınırları içerisinde ilçe bulunması koşulu aranmaksızın "alt belediye" kurulması ve bu alt belediyelerin ilçe belediyelerinin fonksiyonlarını ifa etmeleri öngörülmüştür. Bunun sebebi ise merkezi idarenin yeni kurulacak ilçelerin ağır maliyetlerinden kaçınmak istemesidir (Nadaroğlu, 2001: 205). 2000 yılında bu kentlerin arasına Adapazarı' da eklenmiştir (Tekel, 2002: 44).

3030 sayılı yasa ile kurulan büyükşehir belediye sistemi uygulamada birçok mali ve yönetsel sorunla karşılaşması nedeniyle birçok değişikliğe gidilmiştir. Bu alanda en köklü değişiklik 2004 yılında yayımlanmış olan 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Yasasıdır (Canpolat, 2009: 539) Bu yasa ile büyükşehirlerin kuruluş kriterleri daha objektif niteliklere dayandırılmıştır. Ancak 5216 sayılı Yasa ile ilgilide bir çok değişiklik yapılmıştır. Bu konuda yapılmış olan en önemli değişikliklerden birisi 2008 yılında 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanundur. Bu Kanun ile büyükşehir sınırları içerisindeki ilk kademe belediyelerin kaldırılarak ilçe belediyesine dönüştürülmesi sağlanmıştır. Yine aynı yıl Belediyeler ve İl Özel İdarelerin genel bütçe vergi gelirlerinde pay verilmesi ile ilgili olan 5779 sayılı kanun kabul edilmiştir. 2002 yılı sonrası başlayan bu reform süreci sonucunda yasal düzenlemelerle ilgili uygulamada ortaya çıkan aksaklıkları gidermek ve köklü bir reform yapmak üzere 6360 sayılı Kanun 12 Kasım 2012 tarihinde yasalaşmıştır. Bu kanun hem 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda değişiklik yaparken hem de 2004 sonrası yerel yönetimlerle ilgili yapılan kanunlarda önemli değişiklik öngörmektedir. Bu Kanunun en dikkat çeken noktası büyükşehir belediyesinin sınırları il mülki sınırları olarak belirlenerek sınırlarında olan tüm ilçeleri kapsamaktadır. 6360 sayılı Kanunla getirilen diğer bir önemli değişiklik büyükşehir belediyesi kurulması şartlarına ilişkindir. 6360 sayılı yasa ile birlikte büyükşehir belediyeleri için aranan 750 bin nüfus şartı tüm il mülki sınırları için aranmaya başlanmış ve ilin fiziki yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyi şartı kaldırılmıştır.

6360 sayılı Kanun ile birlikte Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş ve 6360 sayılı Kanun öncesinde büyükşehir olan 16 ilin sınırları ise mülki idare sınırları ile eşleştirilmiştir (6360 sayılı Kanun Md. 1-2). 6447 sayılı Yasa ile Ordu ili büyükşehir belediyesine dönüştürülerek büyükşehir sayısı 30'a ulaşmıştır. 6360 sayılı Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin il mülki sınırları kapsamı ile birlikte il özel idareleri ile görev ve yetki karmaşası yaşanmaması için büyükşehir olan illerdeki il özel idareleri kaldırılmıştır (6360 sayılı Kanun Md. 5). İl Özel idarelerinin yerine büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak Yatırım İzleme ve

Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur (6360 sayılı Kanun Md. 35). Büyükşehir belediyesi sınırlarında kalan belde belediyeleri be köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüştür (6360 sayılı Kanun Md. 3). Bu anlamda kırsal alan ile kentsel alan arasındaki fark ortadan kaldırılarak tüm büyükşehir sınırları kentsel alan olarak nitelendirilmiştir. Bu değişiklikte birlikte kırsal kültürde ya da kırsal alanların niteliğinde bir değişiklik meydana gelmediği ancak idari anlamda bir değişikliğe maruz bırakıldığı söylenebilir. 6360 sayılı Yasa sonrasında belediyelerin sayısı ve niteliğindeki değişikliği daha iyi anlayabilmek için oluşturulan Tabloya bakılırsa belde belediyelerin büyük bir çoğunluğunun kapatıldığı görülmektedir (Tablo 1.). 1977 Beldeden nüfusu 2000'in altına düşüp köye dönüştürülen 535 ve büyükşehir sınırlarında kaldığı için mahalleye dönüştürülen 1084 belde ile birlikte toplamda 1619 belde kapatılmaktadır. Yeni kurulan büyükşehir ilçe belediyeleri ile toplam belediye sayısı 1386'ya gerilemiş olacaktır. Ayrıca ülkemizdeki toplam 34.395 köyden, 16.564 tanesinin tüzel kişiliği sona ermektedir. Tüzel kişiliği kaldırılan köyler mahalleye belde belediyeleri ise büyükşehir olan illerde olup olmamalarına göre köy veya mahalleye dönüşmektedirler. Bu sonuçlar incelendiğinde 6360 sayılı yasa ile birlikte küçük ölçekli belediyelerin birçoğunun kapatıldığını görmekteyiz. Bu yeniliklerin küçük ölçekli belediyelerde hizmet alan yurttaşlara nasıl yansıtacağı büyük bir tartışma konusudur (Yıldırım ve Belli, 2013: 106). Ayrıca kapatılan belediyelerde temsilci başına düşen yurttaş sayısı yeni durumda artış göstermiştir. Örneğin, 5000 nüfuslu bir belde belediyesinin 1 belediye başkanı var iken bu belediye 70 bin nüfuslu ilçeye bağlanarak 70 bin yurttaş bir belediye başkanı düşmesine neden olmuştur. Bu kapsamda ortaya çıkan bu çalışma kapatılan belde belediyelerinde hizmette etkinlik ve verimliliğin saplanıp sağlanmadığını tespit ederek temsile ilişkin sorunlar olup olmadığını belirlemiştir.

Tablo 1: 6360 ve 6447 Sayılı Yasalar ve Sonrası Sayılarla Yerel Yönetimler

	Büyükşehir	Büyükşehir İlçe	İl	İlçe Merkezi	Belde	Toplam
Önce	16	143	65	749	1978	2951
Sonra	30	519	51	400	397	1397

Kaynak: <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>'den elde edilen verilerden derlenmiştir. E.T.:15.01.2016

6360 sayılı Kanun ile getirilen diğer bir önemli değişiklik yerel yönetimlerin bütçelerine ilişkindir. Buna göre; genel bütçe vergi gelirlerinin %1,50'si büyükşehir dışındaki belediyelere; %4,50'si büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine; Binde 5'i il özel idarelerine aktarılması düzenlenmektedir. Ayrıca büyükşehir belediye sınırları içerisinde elde edilen genel bütçe vergi gelirleri tahsilât toplamından büyükşehir belediyelerine aktarılan pay %5 den %6'ya yükseltilmektedir.

3. 6360 Sayılı Yasa Sonrasında Hizmette Etkinlik, Verimlilik ve Temsil

6360 sayılı Yasanın literatürde tartışılmasına sebep olan kavramların başında verimlilik, etkinlik ve temsil gelmektedir. Bu kavramların temelini oluşturan verimlilik kavramı en genel anlatımıyla, üretim sürecine sokulan çeşitli faktörlerle (girdiler) bu sürecin sonunda elde edilen ürünler (çıktılar) arasındaki ilişkiyi ifade eden verimlilik, savurganlıktan uzak, kaynakları en iyi biçimde değerlendirerek üretmek demektir. Dar anlamıyla verimlilik elde bulunan kaynaklardan optimum çıktının sağlanmasıdır (Yükçü ve Atağan, 2009: 1-4). Görüldüğü üzere verimlilik kavramı işletme ile ilgili olan bir kavram olarak anlaşılmaktadır. Bundan dolayı kamu kurumlarında ve kar amacı gütmeyen çeşitli örgütlerde verimliliğin ölçülememesinden dolayı verimlilik kavramını da içine alan ve daha geniş bir kavram olan etkinlik kavramı üzerinde durulmuştur. Etkinlik kavramı üzerinde tam bir fikir birliği olduğu söylenemez. Bu konudaki düşüncüler kavrama farklı açılardan yaklaşmışlardır. Örneğin; Etzioni, Barnard, Hall ve Price'a göre etkinlik, kamunun amaçlarını gerçekleştirme derecesidir. Katz ve Kahn ise etkinliği, kamunun (örgütün) çıktılarının mümkün olan bütün yollardan en yüksek düzeyde çıkarılması olarak tanımlamaktadır (Ceritli, 2002'den akt. Tuncer, 2007: 92).

Yerel yönetimlerin oluşturulmasının temel amaçlarından birisi; yerel yönetimlerin gerçekleştirdikleri yatırım ve hizmetlerle vatandaşların yaşam kalitesini ve memnuniyetini artırmak ve var olan kaynaklarını daha etkin ve verimli kullanmaktır. Etkin ve verimli kaynak kullanma amacı, ekonomik açıdan iki temele dayalıdır. Bunlardan birincisi; belediye hizmetlerini finanse edebilecek gerekli ve yeterli olan kaynağı bulmak, başka bir deyişle genel bütçe vergi gelirlerinden belediye hizmetleri için yeterli bir pay ayrılmasını sağlamak, ikincisi ise; tahsis edilen kaynağın en etkin biçimde ve toplum yararına kullanılmasını sağlamaktır. 6360 sayılı Yasa bu etkin ve verimli kaynak kullanımını temel amaç olarak belirlemiştir (Kaygısız ve Girginer, 2011: 311). Genel gerekçesi iki temel üzerine inşa edilen kanun ile hizmet sunumu bakımından daha etkili ve verimli bir yönetsel yapının inşa edileceği ve bu yapının demokratik hayata katılımı sağlayacağı ifade edilmiştir (İzci ve Turan, 2013). Büyükşehir Kanunu'nun amacı; il sınırları içerisindeki belediye yönetimini, Anayasanın temel düzenlemeleri çerçevesinde yer alan yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yapılandırmaktır. Ak Parti Genel Merkezi Yerel Yönetimler Başkanlığı (2012), Büyükşehir belediye sınırının il mülki sınırları ile birleştirilmesini şu şekilde açıklamaktadır: "Bu çerçevede

yönetim, planlama ve koordinasyon açısından belediye sınırı mülki sınıra genişletildiğinde, en geniş ölçekte hizmet üretebilecek güçlü bir yapı sağlanacaktır. Büyükşehir alanında sunulan hizmetlerin tek merkezden yürütülmesiyle ortaya çıkan ölçek ekonomileri sayesinde hizmetlerde etkinlik, koordinasyon ve kalite yükselecek, daha az kaynakla daha çok ve daha kaliteli hizmet sunulması mümkün hale gelebilecektir. Bu doğrultuda kanunun kısaca amacı; çağdaş belediyecilik anlayışının gerekliliği olan en yüksek verimlilikle, hızlı ve kaliteli hizmet bütünlüğünün sağlanmasıdır. Ayrıca hizmetin en yakın yönetim birimi tarafından yerine getirilmesi ilkesi doğrultusunda yerel yönetimlere daha çok yetki aktarılarak özerkliklerinin artırılmasını öngörmektedir. Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda denilebilir ki, bu düzenlemenin amacı; hizmet siyasetinin, dolayısıyla çağdaş belediyecilik anlayışının gerekliliği olan en yüksek verimlilikle, hızlı ve kaliteli hizmet bütünlüğünün sağlanmasıdır” (Ak Parti Genel Merkezi Yerel Yönetimler Başkanlığı, 2012: 9).

Otuz yıla yakın bir süredir yürürlükte olan bir sistemin, yaşanan deneyimlerin ışığı altında, nesnel etmenleri de hesaba katarak, gözden geçirilmek istenmesi çok doğaldır. Nitekim Aralık 2012’de yürürlüğe giren 6360 sayılı Yasa’nın gerekçesinde de, “Yerel kamu hizmetlerinin kalitesini geliştirmek, yurttaş memnuniyetini artırmak ve vatandaşların kamu yönetimine daha fazla katılımını sağlamaktan” söz edilmektedir. Belli bir coğrafi alanda birden çok yerel yönetim biriminin yetkili kılınmış olmasının yarattığı sakıncalar, anakentlerle ilgili yeni yasanın asıl dayanaklarından. Gerekçede, ayrıca, bugünkü yapının, “ölçek ekonomilerinden” yararlanmaya elverişli olmadığı; kamu hizmetlerinde eşgüdüm sağlamakta güçlükler yaşandığına da dikkat çekilmektedir. Yeni düzenleme sonucunda, il sınırlarıyla anakent belediyesi sınırlarının karşılaştırılmasıyla, kamu hizmetlerinin kişi başına düşen maliyetinin azaltılabileceği, yeni yasayla elde edilmesi umulan avantajlar arasında sayılmıştır. Sınırların örtüştürülmesi kararında, bu sistemin İstanbul ve Kocaeli’nde 8 yıldır başarıyla uygulanmış olmasının etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Büyükşehirlerin oluşması sonucu ortaya çıkan parçalanmanın, yerel harcamalar üzerine etkisini inceleyen Sağbaşı (2003: 3-7) şöyle bir sonuca ulaşmıştır; 1984’den günümüze 16 büyükşehir belediyesi kurulmuştur. Yöntem olarak tek bir belediye tarafından sunulan yerel hizmetler büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri tarafından paylaşılmaktadır. Var olan bir belediye küçük belediyeler(büyükşehir ilçe) olarak parçalanmaktadır. Teorik olarak metropoliten birleşmeyle, ölçek ekonomileri sonucu olarak kişi başına harcamaların azalması beklenirken, metropoliten ayrışma ile kişi başına harcamalar artmıştır. Belediye harcamalarındaki bu artışın nedeni metropoliten ayrışmanın bir sonucu olarak ölçek ekonomilerinden faydalanılamaması olarak tespit edilmiştir. 6360 sayılı yasa kapsamında 26 yeni büyükşehir ilçesi kurulmuştur. Sağbaşı’nın araştırması dikkate alınrsa yeni kurulan ve daha önce kurulmuş olan büyükşehir ilçelerinin hizmet maliyetini artırdığını söyleyebiliriz.

Karagel’e (2012: 11) göre büyükşehirlerin il sınırlarını kapsayacak şekilde genişletilmesi ile İstanbul ve Kocaeli bir yana diğer 14 büyükşehirin ve yeni kurulacak 14 büyükşehirin hemen hiçbirisinde merkez ile köyler arasındaki koordinasyonu sağlayacak fiziki bütünlük olmadığı gibi altyapı koşullarının da yeterli olamayacağı kanaati yaygındır.

Temsil kavramı ile ilgili olarak Yasa’da herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak bazı çevreler yeni yasal düzenlemenin temsil açısından sorunlara yol açacağı kanaatindedirler. Bu kapsamda öncelikle temsil kavramı üzerinde durulması gerekmektedir.

Nüfusun artması ile birlikte temsil kavramı üzerine tartışmalarda başlamıştır. Nüfus artışının sonuçlarından biri olan doğrudan demokrasinin uygulanamaması temsil kavramının doğmasına neden olmuştur. Temsil tüm halkın doğrudan katılamadığı ancak kendi arasında kendisi gibi düşünen kişileri seçerek kendi düşüncelerini karar alma sürecine dahil etmelerine temsil denilmektedir. Günümüzde temsil kavramı dört ya da beş yılda bir yapılan seçimler aracılığıyla “uygun aday belirlene” şeklinde kendini göstermektedir. Dolayısıyla halkın temsili, gruplarının temsili anlamına gelmektedir (Bulut ve Tanıyıcı, 2008: 172). 6360 sayılı Kanun ile birlikte belde belediyeleri kapatılarak büyükşehir belediyelerine bağlanmıştır. Belde belediyelerinin kapatılması neticesinde halkın temsiline ilişkin yeni sorunlar ortaya çıkıp çıkmadığının tespiti için bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

4. Araştırma Bulguları ve Değerlendirme

Alan araştırması Kahramanmaraş ili Onikişubat İlçesi Önsen mahallesinde gerçekleştirilmektedir. Bu mahallenin seçilme sebebi; 6360 sayılı Yasa sonrasında kapatılan belde belediyeleri arasında olmasıdır. TUIK’den elde edilen son verilere göre Önsen mahallesinin nüfusu 4254’tür. Bu kişiler arasında belirlenen örneklem %95 güven seviyesinde, %5 kabul edilebilir hataya göre hesaplanan örneklem sayısı 4254 ana kütle için 353’dür kişidir. Anket kapsamında anket formları yüz yüze görüşülerek tarafımızca doldurulmuştur. Analizler yapılırken SPSS programından faydalanılmış olup, tanımlayıcı istatistikler incelenerek frekans analizi yapılmıştır.

Bu alan araştırmasının amacı kapatılan önsen belde belediyesinin katılmadan önce ve kapatıldıktan sonra hizmette etkinlik, verimlilik ve temsile ilişkin ne tür sorunlar yaşadığını belirlemek ve iki dönem arasındaki farkları ortaya koymaktır.

4.1. Veri Toplama Aracı ve Faktör Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak 34 sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Anket sorularının bir kısmı Özasan v.d. (2014) tarafından hazırlanmış araştırmadan elde edilmiştir. Diğer sorular ise literatürden elde edilen veriler sonucunda tarafımızca hazırlanmıştır. Araştırmada kullanılan anketle Önsen Mahallesi'nde yaşayan kişilerin belediye tarafından sunulan hizmetlerin sunumu ve temsil konusundaki temel eğilimleri belirlenmeye çalışılmıştır. Anket formunun ilk iki bölümünü oluşturan sorularda katılımcılardan verilen cevap içerisinde bir tanesini seçmeleri istenmiştir. Anket çalışmasının ana omurgasını 3. bölümdeki 5'li Likert tipi sorular oluşturmaktadır. Anketin bu bölümü "hizmette etkinlik, verimlilik ve temsil sorunsalı" olarak isimlendirilmiştir.

Hizmette etkinlik, verimlilik ve temsil sorunsalı ölçeğinin alt boyutlarını tespit etmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Veri setinin faktör analizine uygunluğunun test edilmesi için, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği testi ve Bartlett küresellik testi uygulanmış, KMO değeri 0,50'nin üzerinde olduğu ve Bartlett testi de 0,05 önem derecesinden anlamlı olduğundan veri seti faktör analizine uygun bulunmuştur (KMO= 0,821, Bartlett test (435)=5419,062, p=0,000).

Temel bileşenler yöntemi ve Varimax döndürme yöntemi kullanılarak örnekleme yeterliliği ölçüsü 0,30'ın altında olan sorular çıkartılarak tekrar edilen faktör analizi sonucunda 5 faktör elde edilmiştir. Örneklem yeterliliği değerini ölçen anti image korelasyon matrisinde yer alan ve a üst indislerine sahip olan değerler 0,5'ten büyük olduğu için örneklem yeterliliğine göre hiçbir soru testten çıkarılmamıştır (Altunışık, vd., 2010: 284-285). Ancak faktör yükleri ters yükleme yapan iki soru ve faktör bileşenlerinin bir araya gelmesi sonucunda güven düzeyini düşüren bir sorunun çıkartılması gerekmiştir. Bu kapsamda faktör yüküne göre çıkartılan sorular aşağıda görülmektedir;

Faktör Yüküne Göre Çıkarılan Değişkenler

Soru İfadesi	Faktör Ağırlığı
Belde belediyemizin kapatılması ile ilgili düzenleme siyasi parti ve kişilere fayda sağlamak amacıyla yapılmıştır.	-,613
Belde belediyemiz kapatılmadan önce verimli çalışmaktaydı.	-,445

26. soru olan "İlçe Belediye Meclis Kararlarından haberdar oluyorum" sorusu faktör bileşenlerinin güven düzeyini düşürdüğü için çıkarılmıştır. Çıkarılan sorular sonucunda tekrar yapılan faktör analizi toplam açıklanan varyans oranı % 56,637 olarak bulunmuştur. Faktörlerin içsel tutarlılıklarının hesaplanmasında Cronbach's Alpha değerleri kullanılmıştır. Güvenirlilik katsayısının 0,60 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenirliliği için genel olarak yeterli görülmektedir. Ölçek bazında 34 soru üzerinden elde edilen güvenirlilik analizi sonucu 0,832 olduğu için anket güvenilir ve geçerli olarak kabul edilmiştir.

Soru gruplarına yapılan faktör ve güvenilirlik analizleri sonucunda araştırmanın anlamlılık hipotezlerinde kullanılacak yeni değişkenler belirlenmiştir. Yeni değişkenlerin hesaplanmasında toplam değer hesaplama yöntemlerinden ortalama alma yöntemi kullanılmıştır. Tüm analiz yöntemlerinin tekrar tekrar uygulanması sonucunda elde edilen faktör analizi aşağıda gösterilmektedir.

Faktör Adı: İlçe Belediyesinin Hizmette Etkinlik ve Verimliliği (Faktörün açıklayıcılığı % 19,895 ve güvenirliliği 0,912)

Soru İfadesi	Faktör Ağırlığı
Belde belediyemizin kapatılması olumlu sonuçlar yaratmıştır.	,860
Belde belediyemizin kapatılması ile ilgili düzenleme kamu yararınadır.	,858
Belde belediyemizin kapatılması kararını doğru buluyorum	,800
Belde Belediyemizin kapatılması ile kaynak israfı önlenmiştir.	,786
Belde belediyemizin kapatılması ile ilgili düzenleme vatandaşın daha kaliteli/verimli hizmet alması amacıyla yapılmıştır.	,764
Onikişubat ilçe belediyesi fiziki kaynakları (bina, araç gereç, teçhizat vb.) daha etkin kullanmaktadır.	,729
Onikişubat ilçe belediyesi mali (parasal) kaynakları daha etkin kullanmaktadır.	,702
Onikişubat İlçesi bünyesinde mahalleye dönüşmemiz sunulacak kamu hizmetlerinin kalitesini ve sürekliliğini artırmıştır.	,638
Onikişubat Belediyesi beldemizin daha hızlı gelişmesini (alt yapı, fiziksel ve kültürel imkânlar vb.) sağlayıcı yatırımlar yapmaktadır.	,574
Mahallemize ilişkin kararların alımında ve sorunların tespitinde Onikişubat Belediyesi daha etkin çalışmaktadır.	,540
Onikişubat Belediyesi yeni kurulan mahallelerde adil bir kaynak dağılımı gerçekleştirmektedir.	,453

Faktör Adı: Belde Belediyesinin Kapatılması Sonrasında Karşılaşılan Hizmet Sorunları (Faktörün açıklayıcılığı % 13,945 ve güvenilirliği 0,853)

Soru İfadesi	Faktör Ağırlığı
Belediyemiz kapatıldıktan sonra çevre temizliği (cadde, sokak ve pazar yeri, yıkıntı atıklarının toplanması ve gürültü kirliliği vb.) konusunda sorun yaşanmaktadır.	,789
Belediyemiz kapatıldıktan sonra ulaşım hizmeti konusunda sorun yaşanmaktadır.	,715
Belediyemiz kapatıldıktan sonra itfaiye hizmeti konusunda sorun yaşanmaktadır.	,697
Belediyemiz kapatıldıktan sonra imar hizmeti konusunda sorun yaşanmaktadır.	,685
Belediyemiz kapatıldıktan sonra içme suyu temini konusunda sorun yaşanmaktadır.	,681
Belediyemiz kapatıldıktan sonra çöplerin toplanması konusunda sorun yaşanmaktadır.	,670
Belediyemiz kapatıldıktan sonra kanalizasyon hizmeti konusunda sorun yaşanmaktadır.	,666
Belediyemiz kapatılınca mahallemize yönelik hizmetlerin sunumunda sorun yaşanmıştır.	,629

Faktör Adı: Belde Belediyesinin Kapatılması İle Ortaya Çıkan Temsil ve Katılım Sorunu (Faktörün açıklayıcılığı % 8,956 ve güvenilirliği 0,681)

Soru İfadesi	Faktör Ağırlığı
Talep ve beklentilerim Kapatılan Önsen Belediyesi tarafından dikkate alınır.	,684
Herhangi bir problemle karşılaştığımda, Kapatılan Önsen Belediyesi yetkililerine rahatlıkla ulaşım derdimi anlatabiliyordum.	,642
Belde Belediyesinin kapatılması halkın belediyeye katılım düzeyini düşürmüştür.	,580
Önsen Belediyesi'nin kapatılmasını isteyip istemediğimiz belde halkı olarak bize sorulmalıydı.	,477
Belediyemizin kapatılması ile demokratik haklarımız elimizden alınmıştır.	,427
Hizmetin daha etkin sunulabilmesi için Mahallemizde bir belediye şubesi açılması gerekmektedir.	,415
Kapatılan Önsen Belediyesi beldemizin gelişimine (alt yapı, fiziksel ve kültürel imkânlar vb.) yönelik yatırımlar yaptı.	,348

Faktör Adı: Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım (Faktörün açıklayıcılığı % 6,871 ve güvenilirliği 0,637)

Soru İfadesi	Faktör Ağırlığı
Önsen Belediyesi kapatılmadan önce Belediyenin sosyal ve kültürel etkinliklerine katıldım.	,761
Onikişubat İlçe Belediyesinin sosyal ve kültürel etkinliklerine katıldım.	,730

Faktör Adı: Onikişubat Belediyesi'nde Temsil ve Katılım (Faktörün açıklayıcılığı % 6,481 ve güvenilirliği 0,634)

Soru İfadesi	Faktör Ağırlığı
Onikişubat Belediyesinin Mahallemize ilişkin kararları alımında görüş ve düşüncelerimize başvurulmaktadır.	,716
Belediyemiz kapatıldıktan sonra herhangi bir problemle karşılaştığımda, Onikişubat Belediyesi yetkililerine rahatlıkla ulaşım derdimi anlatabiliyorum.	,715
Belediyemiz kapatıldıktan sonra talep ve beklentilerim Onikişubat Belediyesi tarafından dikkate alınmıyor.	,568

4.2. Frekans Analizleri

Cinsiyetiniz? Herhangi bir cinsiyet kotası koymadan yapmış olduğumuz araştırmada ankete katılanların %54,7'si erkek, %45,3'ü ise kadındır.

İkamet Süresi: Ankete katılanların %92,9'u Önsen Mahallesi'nde sürekli ikamet etmekte, %7,1'i ise yaz aylarında ikamet etmektedir.

Eğitim: Ankete katılanların %18,1'i okuryazar değil, İlköğretim mezunu olanların oranı %52,4, Lise mezunu olanların oranı %20,7, Önlisans mezunu olanların oranı %5,7, Lisans mezunu olanların oranı %2,8, Lisansüstü mezunu olanların oranı %0,3'dür.

Yaşınız? Araştırmamıza katılanların %31,2'si 15-25, %17,6'sı 26-35, %13,0'ı 36-45, %16,1'i 46-55, %13,0'ı 56-65, %9,1'i 65 ve üzeri yaş gruplarındadır.

Aylık Geliriniz? : Ankete katılanların %20,8'i 0-499 TL gelire sahip, %21,8'i 500-999 TL gelire sahip, %16,5'i 1000-1999 TL gelire sahip, %2,9'u 2000 ve üzeri gelire sahiptir. Herhangi bir geliri olmayanların oranı % 37,9'dur. Geliri bulunmayanlar genellikle öğrenci ve ev hanımlarından oluşmaktadır.

Kaç Yıldır Burada Yaşıyorsunuz? : Ankete katılanların %4'ü 1-5 yıl arası, % 4'ü 6-10 yıl arası, %2,5'i 11-20 yıl arası, % 3,4'ü 21-30 yıl arası, %1,4'ü 31-40 yıl arası, %0,3'ü 41 yıl ve üzeri önsen mahallesinde yaşamaktadır. Doğduğundan beri Önsen Mahallesi'nde yaşayanların oranı %84,4'dür.

Mesleğiniz? Araştırmamıza katılan bireylerin %4,5'i esnaf, %35,4'ü ev hanımı, %17,8'i işçi, %11,3'ü çiftçi, %19,8'i öğrenci, %1,4'ü işsiz, %2,5'i memur, %6,8'i emekli ve son olarak %0,3'ü yöneticidir.

İdeoloji: Ankete katılanlara hangi siyasal ideolojiye kendinizi yakın hissediyorsunuz diye sorulmuştur. Bu soruya 37 kişi cevap vermemiştir. Cevap verenlerin oranı değerlendirilirse %63,9'u Muhafazakâr, %26,6'sı milliyetçi, %4,7'si demokrat-sosyal demokrat, %2,5'u sosyalist, %0,9'u komünist ve son olarak %0,9'u kendisini liberal ideolojiye yakın hissetmektedir.

Tablo 2 : Önsen ve Onikişubat Belediyeleri Başkan ve Belediye Meclisi Üyeleri İle İlişki Düzeyi

	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam (N/%)
	N	%	N	%	N	%	
Önsen Belediye Başkanı İle Doğrudan İlişkilerim Vardı.	76	21,6	222	63,1	54	15,3	352/100
Önsen Belediye Meclisi Üyeleri İle Doğrudan İlişkilerim Vardı.	63	17,8	242	68,6	48	13,6	353/100
Onikişubat Belediye Başkanı İle Doğrudan İlişkilerim Vardır	15	4,2	296	83,9	42	11,9	353/100
Onikişubat İlçe Belediye Meclisi Üyeleri İle Doğrudan İlişkilerim Vardır	13	3,7	311	88,1	29	8,2	353/100
Önsen Belediye Meclisi Toplantısına En Az Bir Kez Katıldım.	26	7,4	327	92,6			353/100
Onikişubat Belediye Meclisi Toplantısına En Az Bir Kez Katıldım.	12	3,4	341	96,6			353/100

İlçe Belediyesi ile Belde Belediyesi Başkan ve Belediye Meclis Üyeleri ile doğrudan ilişki düzeyi karşılaştırılırsa Önsen Belediye Meclisi Üyeleri ve Belediye Başkanı ile daha fazla ilişki kurulduğu görülmektedir. Belediye Başkanları ile Belediye Meclis üyeleri ile olan ilişki düzeyi karşılaştırılırsa halkın belediye başkanları ile daha fazla ilişkili olduğu görülmektedir. Belediye meclisine katılma oranına bakılırsa hem önsen belediyesi belediye meclisi toplantısına hem de Onikişubat Belediye Meclisi toplantısına katılım düzeyinin yok denecek kadar az olduğu görülür. Bu kapsamda hem belediye meclis üyelerinin halk ile kaynaşması ve tanışması gerekmekte olup halkın belediye meclis toplantılarına katılımı teşvik edilmelidir. Söz konusu toplantı günlerinde özel araçlar ayarlanarak belediye meclisi toplantı salonuna ulaşım sağlanmalıdır (Tablo 2).

Anket cevapları için hazırlanan tablolarda likert ölçeği için cevaplar sayfa sayısı sınırından dolayı rakamla ifade edilmiştir. Bu rakamlar 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorumdur.

Tablo 3: Belde belediyemizin kapatılması kararını doğru buluyorum

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	77	33	39	36	168	353
Yüzde	21,8	9,3	11,0	10,2	47,6	100,0

Bu soruya cevap verenlerin büyük çoğunluğu (% 57,8) belde belediyesinin kapatılması kararını doğru bulmaktadır. Kapatılma kararını doğru bulmayan kararsızların sayısının çok fazla olmaması yöre halkının bu konuda kafasında soru işareti olmadığı ve gayet net olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak kapatılma kararını doğru bulmayan %31,1'lik bir kesim bulunmaktadır. Bu kapsamda bu kişilerin kapatılma kararını neden doğru bulmadıkları ilerleyen sorularda daha net ortaya çıkacaktır (Tablo 3).

Tablo 4: Belde belediyemizin kapatılması olumlu sonuçlar yaratmıştır

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	64	47	24	57	161	353
Yüzde	18,1	13,3	6,8	16,1	45,6	100,0

Kapatılma kararını doğru bulanlar ile belde belediyesinin kapatılması olumlu sonuçlar yaratmıştır. Sonuçları benzerlik göstermekle birlikte kararsızların oranının büyük oranda (%6,8) azaldığı görülmektedir. Bununla birlikte kesinlikle katılıyorum ve kesinlikle katılmıyorum cevaplarında az da olsa bir azalma göze çarpmaktadır. Ancak kapatılma kararını doğru bulmamakla birlikte kapatılmanın olumlu sonuçlar yarattığını düşünen bir kesim (% 61,7-57,8 = 3,9) bulunmaktadır (Tablo 4).

Tablo 5: Belde belediyemizin kapatılması ile ilgili düzenleme kamu yararınadır

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	57	38	41	64	153	353
Yüzde	16,1	10,8	11,6	18,1	43,3	100,0

Belde belediyesinin kapatılması ile ilgili düzenlemenin kamu yararına olduğunu düşünenlerin oranı ile belde belediyesinin kapatılmasının kamu yararına olduğunu düşünenlerin oranı aynı olmakla birlikte kararsızların sayısında bir artış gözlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 6: Belde belediyemizin kapatılması ile ilgili düzenleme siyasi parti ve kişilere fayda sağlamak amacıyla yapılmıştır

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
-------	---	---	---	---	---	--------

Frekans	111	54	85	79	22	351
Yüzde	31,6	15,4	24,2	22,5	6,3	100,0

Bu soruya verilen cevaplarda azımsanamayacak oranda (%24,2) kararsızların olduğu görülmektedir. Kapatılma kararının siyasi parti ya da kişilere fayda sağlamak amacıyla yapıldığını düşünenler büyük oranda katılıyorum (% 22,5) cevabında toplanmıştır. Bu soruya katılmayanların oranı kesinlikle katılmıyorum ağırlıklı olmak üzere %47'dir (Tablo 6).

Tablo 7: Belde belediyemizin kapatılması ile ilgili düzenleme vatandaşın daha kaliteli/verimli hizmet alması amacıyla yapılmıştır

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	34	46	29	118	124	351
Yüzde	9,7	13,1	8,3	33,6	35,3	100,0

Bu soruya cevap veren kişilerin büyük çoğunluğu (68,9) belde belediyesinin kapatılması ile ilgili düzenlemenin vatandaşın daha kaliteli ve verimli hizmet alması amacıyla yapıldığını düşünüyor. Bu konuda olumsuz düşünceye sahip kişilerin oranı katılmıyorum cevabında toplanmakla birlikte %22,8'dir (Tablo 7).

Tablo 8: Belde Belediyemizin kapatılması ile kaynak israfı önlenmiştir

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	49	44	43	116	99	351
Yüzde	14,0	12,5	12,3	33,0	28,2	100,0

Bu soruya katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevaplarını verenlerin sayısında bir azalma görülmesine rağmen büyük bir çoğunluk belde belediyesinin kapatılması ile kaynak israfının önlendiğini düşünüyor. Bu azalmanın sebebi kişilerin kaynak israfı konusunda kafalarında soru işaretleri oluşmasına bağlanabilir (Tablo 8).

Tablo 9: Belde belediyemiz kapatılmadan önce verimli çalışmaktaydı

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	125	72	30	71	55	351
Yüzde	35,4	20,4	8,5	20,1	15,6	100,0

Ankete cevap verenlerin büyük çoğunluğu (%55,8) belde belediyesinin verimli çalışmadığını düşünmektedir. Bununla birlikte belde belediyesinin verimli çalıştığını düşünenlerin oranı % 35,7'dir (Tablo 9).

Tablo 10: Belediyemiz kapatılınca mahallemize yönelik hizmetlerin sunumunda sorun yaşanmıştır

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	151	85	24	39	54	353
Yüzde	42,8	24,1	6,8	11,0	15,3	100,0

Ankete cevap verenlerin büyük çoğunluğu (%66,9) belde belediyesi kapatıldıktan sonra hizmet sunumunda sorunla karşılaşmadığını belirtmiştir. Bu sonuç 6360 sayılı yasanın genel gerekçesinde belirtildiği gibi hizmette etkinlik ve verimliliğin sağlandığını gösterir. Bazı kısmi veya yöresel problemlerle karşılaşanlar (% 26,3) hizmette aksama olduğunu belirtmekle birlikte bu kişilerin karşılaştığı sorunların neler olduğunu belirtmek üzere aşağıdaki tablo oluşturulmuştur (Tablo 10).

Tablo 11: Sorun Alanları Tablosu

Sorun	1		2		3		4		5		Toplam
	Frekans/	Yüzde	Frekans/	Yüzde	Frekans/	Yüzde	Frekans/	Yüzde	Frekans/	Yüzde	
İçme Suyu	125	35,4	83	23,5	23	6,5	58	16,4	64	18,1	353/100
Kanalizasyon	159	45,3	70	19,9	23	6,6	49	14,0	50	14,2	351/100
Çöplerin Toplanması	181	53,1	62	18,2	7	2,1	38	11,1	53	15,5	341/100
Çevre Temizliği	139	39,4	86	24,4	19	5,4	47	13,3	62	17,6	353/100
Ulaşım	125	35,7	103	29,4	26	7,4	42	12,0	54	15,4	350/100
İtfaiye	142	40,7	91	26,1	31	8,9	31	8,9	31	8,9	349/100
İmar	123	35,5	83	24,0	50	14,5	48	13,9	42	12,1	346/100

Belde belediyesinin kapatılması ile birlikte karşılaşılan en büyük sorun %34,5 ile içme suyu sorunudur. İçme suyu ile ilgili sorun belirtenlerin genellikle içme suyu kesintilerinden yakındığı görülmüştür. İkinci en önemli sorun olarak görülen çevre temizliği konusunda çok fazla şikâyet olmasına rağmen ankete katılanların %30,9'u çevre temizliği konusunda sorun yaşadığını belirtmiştir. Çöplerin toplanması ile ilgili sorun olup olmadığına 12 kişi cevap vermemiştir. İtfaiye hizmeti ile ilgili olarak herhangi bir yangın çıkması durumunda hızla müdahale edileceği düşünüldüğünden ankete katılanların %17,8'i bu konuda sorun olduğunu belirtmiştir. Anketin uygulanması sırasında bazı kişiler özel olarak kanalizasyon sorunu olduğunu belirmesine rağmen ankete katılanların %28,2'si bu konuda sorun olduğunu belirtmiştir. Ulaşım hizmeti ile ilgili olarak bireylerin kendi araçlarını kullanmasından dolayı bu konuda sorun olmadığı belirtilmiş olmakla birlikte ulaşımın belediye tarafından daha sık seferler ile olması yöre halkının beklentileri arasındadır (Tablo 11).

Tablo 12: Onikişubat İlçesi bünyesinde mahalleye dönüşmemiz sunulacak kamu hizmetlerinin kalitesini ve sürekliliğini artırmıştır.

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
-------	---	---	---	---	---	--------

Frekans	49	57	35	101	102	344
Yüzde	14,2	16,6	10,2	29,4	29,7	100,0

Önsen Belediyesinin Onikişubat ilçesine bağlı bir mahalleye dönüşmekle birlikte kamu hizmetlerinin kalitesi ve sürekliliğinin arttığını düşünenler % 59,1 ile çoğunluktadır. Belde belediyesi tarafından yerine getirilemeyen kamu hizmetlerinin ilçe belediyesi tarafından kaliteli ve sürekli hale getirildiği bu sonuç ile kanıtlanmış bulunmaktadır (Tablo 12).

Tablo 13: İlçe Belediyesinin Mali ve Fiziki Kaynakları Etkin Kullanması.

Onikişubat ilçe belediyesi mali (parasal) kaynakları daha etkin kullanmaktadır.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	45	39	72	100	92	348
Yüzde	12,9	11,2	20,7	28,7	26,4	100,0
Onikişubat ilçe belediyesi fiziki kaynakları (bina, araç gereç, teçhizat vb.) daha etkin kullanmaktadır.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	37	42	60	100	109	348
Yüzde	10,6	12,1	17,2	28,7	31,3	100,0

Onikişubat belediyesinin mali kaynakları ve fiziki kaynakları etkin kullanım kullanmadığına ilişkin verilen cevaplar benzerlik göstermekle birlikte ilçe belediyesinin fiziki kaynakları mali kaynaklardan daha etkin kullandığı kesinlikle katılıyorum cevabının oranındaki artış ile görülebilir. Bununla birlikte halkın parasal konularda yeterli bilgiye sahip olmaması da (kararsızların oranı %20,7) fiziki kaynakların daha etkin kullanıldığı sonucuna sebep olmuş olabilir (Tablo 13).

Tablo 14: Belde Belediyesi ve İlçe Belediyesinin Yatırımlarının Karşılaştırılması

Kapatılan Önsen Belediyesi beldemizin gelişimine (alt yapı, fiziksel ve kültürel imkânlar vb.) yönelik yatırımlar yaptı.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	111	55	44	96	40	346
Yüzde	32,1	15,9	12,7	27,7	11,6	100,0
Onikişubat Belediyesi beldemizin daha hızlı gelişmesini (alt yapı, fiziksel ve kültürel imkânlar vb.) sağlayıcı yatırımlar yapmaktadır.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	55	57	43	119	72	346
Yüzde	15,9	16,5	12,4	34,4	20,8	100,0

Ankete cevap verenlerin büyük çoğunluğu Onikişubat İlçe Belediyesinin mahallenin gelişimini sağlayıcı yatırımlar yaptığını düşünmektedir. Kapatılan Önsen Belediyesi ile Onikişubat İlçe Belediyesi karşılaştırılırsa Onikişubat Belediyesinin yerel seçimlerin üzerinden 1,5 senelik gibi kısa bir süre geçmesine rağmen daha fazla yatırım yaptığı sonucuna ulaşılır (Tablo 14).

Tablo 15: Onikişubat Belediyesi Yeni Kurulan Mahallelerde Adil Bir Kaynak Dağılımı Gerçekleştirmektedir Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	30	17	119	84	91	341
Yüzde	8,8	5,0	34,9	24,6	26,7	100,0

Bu soruda dikkati çeken nokta kararsız sayısındaki (%34,9) artıştır. Bireyler bu konuda bir fikir sahibi olmadıklarını beyan etmekle birlikte ankete katılanların % 52,3'ü adil bir kaynak dağılımı yapıldığını düşünmektedir. Bir diğer önemli nokta 12 kişinin bu soruya cevap vermekten çekinmesidir (Tablo 15).

Tablo 16: Mahallemize İlişkin Kararların Alımında ve Sorunların Tespitinde Onikişubat Belediyesi Daha Etkin Çalışmaktadır Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	42	40	41	122	104	349
Yüzde	12,0	11,5	11,7	35,0	29,8	100,0

Bu soruya verilen cevaplar diğer sorular ile benzerlik göstermekle birlikte ankete katılanların % 64,8'i Önsen Mahallesi ile ilişkin kararların alımında ve sorunların tespitinde Onikişubat Belediyesinin daha etkin çalıştığını düşünmektedir (Tablo 16).

Tablo 17: Hizmetin Daha Etkin Sunulabilmesi İçin Mahallemizde Bir Belediye Şubesi Açılması Gerekmemektedir Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	52	22	33	51	193	351
Yüzde	14,8	6,3	9,4	14,5	55,0	100,0

Ankete katılanların büyük çoğunluğu (% 69,5) kesinlikle katılıyorum cevabında yığılmakla birlikte hizmetin daha etkin sunulabilmesi için mahallede bir belediye şubesi açılmasının gerektiğini düşünmektedir. Bunun gerekçeleri arasında; su faturalarını ödemek için şehir merkezine gitmenin vermiş olduğu külfet ilk sırada yer almaktadır. İkinci olarak kişiler görüş ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilecekleri yüz yüze konuşabilecekleri bir yetkili aramaktadır. Bu sorun mobil ödeme şubeleri ile rahatlıkla çözülebilecek bir sorun olarak görülmektedir (Tablo 17).

Tablo 18: Belde Belediyesinin Kapatılması Halkın Belediyeye Katılım Düzeyini Düşürmüştür Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
-------	---	---	---	---	---	--------

Frekans	40	60	61	93	96	350
Yüzde	11,4	17,1	17,4	26,6	27,4	100,0

Normal şartlarda belde belediyesinin kapatılarak ilçe belediyesine bağlanması ile birlikte halkın belediyeye katılım düzeyinin düşmesi gerekmektedir. Ancak halkın bu konuda tam bir fikir birliğinde olduğunu söylememekle birlikte ankete katılanların %54'ü belde belediyesinin kapatılması ile birlikte halkın belediyeye katılım düzeyinin düştüğünü düşünmektedir. Kararsızların sayısındaki artışın katılım kavramı konusunda yeterli bilgi sahibi olunmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir (Tablo 18).

Tablo 19: İlçe Belediye Meclisi Kararlarından Haberdar Oluyorum Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	165	89	38	24	29	345
Yüzde	47,8	25,8	11,0	7,0	8,4	100,0

Ankete katılanların çok büyük bir çoğunluğu (% 73,6) ilçe belediye meclis kararlarından haberdar olmadıklarını belirtmektedir. İlçe belediye meclisi kararlarından haberdar oluyorum diyenlerin oranı %15,4'dür. Bu eksikliğin giderilmesi için ilçe belediye meclis kararlarının tüm mahallelerde duyurulabilecek imkânların oluşturulması gerekmektedir (Tablo 19).

Tablo 20: Önsen Belediyesi'nin Kapatılmasını İsteyip İstemediğimiz Belde Halkı Olarak Bize Sorulmalıydı Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	81	51	47	89	78	346
Yüzde	23,4	14,7	13,6	25,7	22,5	100,0

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartında bir yerel yönetim biriminin kapatılması o yörede yaşayanlara uygulanacak bir referandumla olur demektir. Ancak 6360 sayılı Yasa ile yöre halklarına herhangi bir referandum yapılmadan belde belediyeleri kapatılmıştır. Önsen Belediyesinin kapatılması konusunda kapatılma kararı bize sorulmalıydı diyenlerin oranı %50'nin altındadır. Sonucun bu şekilde çıkmasında ilçe belediyesine bağlanmanın vermiş olduğu memnuniyetin etkili olduğu söylenebilir (Tablo 20).

Tablo 21: Belediyemizin Kapatılması İle Demokratik Haklarımız Elimizden Alınmıştır Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	94	77	60	58	56	345
Yüzde	27,2	22,3	17,4	16,8	16,2	100,0

Ankete katılanların büyük çoğunluğu belde belediyesinin kapatılması ile demokratik haklarının elinde alındığını düşünmemektedir. Bu soruda dikkati çeken bir diğer nokta ankete katılanların %17,4'ünün kararsız olmasıdır (Tablo 21).

Tablo 22: Belde Belediyesi ve İlçe Belediyesinin Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılım Oranının Karşılaştırılması

Önsen Belediyesi kapatılmadan önce Belediyenin sosyal ve kültürel etkinliklerine katıldım.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	96	104	35	37	80	346
Yüzde	27,3	29,5	9,9	10,5	22,7	100,0
Onikişubat İlçe Belediyesinin sosyal ve kültürel etkinliklerine katıldım.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	90	104	39	41	74	348
Yüzde	25,9	29,9	11,2	11,8	21,3	100,0

Ankete katılanların Onikişubat Belediyesi ile Önsen Belediyesinin sosyal ve kültürel etkinliklerine katılma oranlarına bakıldığında her iki yerel yönetim birimin yaptığı etkinliklere benzer katılım oranları olduğu görülür. Bu da belde belediyesinin kapatılarak ilçe belediyesine bağlanmasında halkın sosyal ve kültürel etkinliklere katılımında herhangi bir değişiklik olmadığını gösterir (Tablo 22).

Tablo 23: Belde Belediyesi ve İlçe Belediyesinin Talep ve Beklentileri Dikkate Alması Oranının Karşılaştırılması

Talep ve beklentilerim Kapatılan Önsen Belediyesi tarafından dikkate alınırdı.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	102	93	42	56	57	350
Yüzde	29,1	26,6	12,0	16,0	16,3	100,0
Belediyem kapatıldıktan sonra talep ve beklentilerim Onikişubat Belediyesi tarafından dikkate alınıyor.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	44	76	57	92	81	350
Yüzde	12,6	21,7	16,3	26,3	23,1	100,0

Talep ve beklentilerin iki belediye arasında karşılaştırma oranı değerlendirilirse Onikişubat Belediyesinin talep ve beklentileri daha fazla dikkate aldığı görülür. Böylece hem hizmette etkinlik ve verimliliğin sağlandığı hem de halkın belediyeye doğrudan ve dolaylı yollarla katılımının sağlandığı sonucu ortaya çıkar (Tablo 23).

Tablo 24: Yöre Halkı Herhangi Bir Problemlle Karşılaştığında Rahatlıkla Belediye Ulaşıp Durdini Anlatabiliyor mu? Sorusuna Göre Dağılım

Herhangi bir problemlle karşılaştığında, Kapatılan Önsen Belediyesi yetkililerine rahatlıkla ulaşım derdimi anlatabiliyordum.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	56	91	41	71	93	352
Yüzde	15,9	25,9	11,6	20,2	26,4	100,0
Belediyemiz kapatıldıktan sonra herhangi bir problemlle karşılaştığında, Onikişubat Belediyesi yetkililerine rahatlıkla ulaşım derdimi anlatabiliyorum.						
Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	64	98	56	58	77	353
Yüzde	18,1	27,8	15,9	16,4	21,8	100,0

Ankete katılanların herhangi bir problemlle karşılaştığında Önsen Belediyesine rahatlıkla ulaşım derdini anlatabildiğini düşünenlerin oranı (%46,6) Onikişubat Belediyesine ulaşım derdimi anlatırım (%38,2) diyenlerden daha fazladır. Belde belediyesinin kapatılması ile birlikte halkın ilçe belediyesine rahatlıkla ulaşamadığını söylemek güç olmakla birlikte farklı yol ve yöntemler ile halkın sorunlarını aktarabilecekleri kanallar oluşturulmalıdır (Tablo 24).

Tablo 25: Onikişubat Belediyesinin Mahallemize İlişkin Kararları Alımında Görüş ve Düşüncelerimize Başvurulmaktadır Sorusuna Göre Dağılım

Cevap	1	2	3	4	5	Toplam
Frekans	130	92	54	45	32	353
Yüzde	36,8	26,1	15,3	12,7	9,1	100,0

Ankete katılanların büyük çoğunluğu (%62,9) Onikişubat Belediyesinin mahalleye ilişkin kararların alımında kendi görüş ve düşüncelerine başvurmadığını düşünmektedir. Bu kapsamda yörede sunulan hizmetler ile ilgili halkın bilgilendirilmesi gerektiği ve belediye meclis kararları öncesinde halkın görüş ve düşünceleri dikkate alınarak halkın meclis toplantılarına katılımı sağlanmalıdır (Tablo 25).

4.3. Katılımcıların Faktör Analizi Değişkenlerindeki Görüşlerinin Demografik Değişkenler Açısından Anlamli Farklılığı

Araştırmanın bu kısmında faktör analizi sonucunda oluşturulan değişkenlerin cinsiyet, eğitim durumu ve sahip olunan ideoloji açısından anlamli farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Diğer demografik değişkenler konu kapsamı ve sınırı açısından incelenmemiştir.

H₁: Katılımcıların ilçe belediyesinin hizmette etkinlik ve verimliliği konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 26: İlçe Belediyesinin Hizmette Etkinlik ve Verimliliğinin Cinsiyet Açısından Anlamli Farklılığı

F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Hipotez
16,917	,000	2,498	349,953	,013	Kabul

Katılımcıların ilçe belediyesinin hizmette etkinlik ve verimliliği konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan t-testi sonucuna göre ($p=0,013<0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamli bir fark bulunmuş olup, H₁ hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre ortalamalara bakıldığında, ilçe belediyesine bağlanmanın etkinlik ve verimliliği artırdığını düşünen kadın katılımcıların ortalamaları (3,67) erkek katılımcıların ortalamalarından (3,40) anlamli derecede daha fazladır.

H₂: Katılımcıların Belde Belediyesinin Kapatılması Sonrasında Karşılaşılan Hizmet Sorunları konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 27: Belde Belediyesinin Kapatılması Sonrasında Karşılaşılan Hizmet Sorunlarının Cinsiyet Açısından Anlamli Farklılığı

F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Hipotez
,070	,791	-,075	351	,940	Ret

Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması sonrasında karşılaşılan hizmet sorunları konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan t-testi sonucuna göre ($p=0,940>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamli bir fark bulunmamış olup, H₂ hipotezi ret edilmiştir.

H₃: Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması ile ortaya çıkan temsil ve katılım sorunu konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 28: Belde Belediyesinin Kapatılması İle Ortaya Çıkan Temsil ve Katılım Sorununun Cinsiyet Açısından Anlamli Farklılığı

F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Hipotez
11,420	,001	1,109	349,886	,268	Ret

Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması ile ortaya çıkan temsil ve katılım sorunu konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan t-testi sonucuna göre ($p=0,268>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamli bir fark bulunmamış olup, H₃ hipotezi ret edilmiştir.

H₄: Katılımcıların sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 29: Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılımın Cinsiyet Açısından Anlamli Farklılığı

F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Hipotez
2,541	,112	-,172	351	,864	Ret

Katılımcıların sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan t-testi sonucuna göre ($p=0,864>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_4 hipotezi ret edilmiştir.

H_5 : Katılımcıların Onikişubat Belediyesi'nde temsil ve katılım konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 30: Onikişubat Belediyesi'nde Temsil ve Katılımın Cinsiyet Açısından Anlamlı Farklılığı

F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Hipotez
3,787	,052	-,707	351	,480	Ret

Katılımcıların Onikişubat Belediyesi'nde temsil ve katılım konusundaki görüşleri cinsiyet faktörü açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan t-testi sonucuna göre ($p=0,480>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_5 hipotezi ret edilmiştir.

H_6 : Katılımcıların ilçe belediyesinin hizmette etkinlik ve verimliliği konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 31: İlçe Belediyesinin Hizmette Etkinlik Ve Verimliliğinin Eğitim Durumu Açısından Anlamlı Farklılığı

Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.	Hipotez
5,362	4	1,340	1,285	,275	Ret

Katılımcıların ilçe belediyesinin hizmette etkinlik ve verimliliği konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,275>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_6 hipotezi ret edilmiştir.

H_7 : Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması sonrasında karşılaşılan hizmet sorunları konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 32: Belde Belediyesinin Kapatılması Sonrasında Karşılaşılan Hizmet Sorunlarının Eğitim Durumu Açısından Anlamlı Farklılığı

Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.	Hipotez
8,708	4	2,177	2,087	,082	Ret

Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması sonrasında karşılaşılan hizmet sorunları konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,082>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_7 hipotezi ret edilmiştir.

H_8 : Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması ile ortaya çıkan temsil ve katılım sorunu konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 33: Belde Belediyesinin Kapatılması İle Ortaya Çıkan Temsil ve Katılım Sorununun Eğitim Durumu Açısından Anlamlı Farklılığı

Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.	Hipotez
1,952	4	,488	,683	,604	Ret

Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması ile ortaya çıkan temsil ve katılım sorunu konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,604>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_8 hipotezi ret edilmiştir.

H_9 : Katılımcıların sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 34: Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılımın Eğitim Durumu Açısından Anlamlı Farklılığı

Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.	Hipotez
21,445	4	5,361	3,315	,011	Kabul

Katılımcıların sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,011<0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuş olup, H_9 hipotezi kabul edilmiştir. Bu farkın hangi gelir seviyesindeki katılımcılardan kaynaklandığını tespit etmek için Tukey testi sonuçlarına bakılmıştır. Buna göre lise mezunları (Ortalama: 3,18) ile ilköğretim mezunları (Ortalama: 2,65) ve okuryazar olmayanlar (Ortalama: 2,49) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

H_{10} : Katılımcıların Onikişubat Belediyesi'nde temsil ve katılım konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 35: Onikişubat Belediyesi'nde Temsil ve Katılımın Eğitim Durumu Açısından Anlamlı Farklılığı

Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.	Hipotez
5,348	4	1,337	1,237	,295	Ret

Katılımcıların Onikişubat Belediyesi'nde temsil ve katılım konusundaki görüşleri eğitim durumu açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi)

sonucuna göre ($p=0,295>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_{10} hipotezi ret edilmiştir.

H_{11} : Katılımcıların ilçe belediyesinin hizmette etkinlik ve verimliliği konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 36: İlçe Belediyesinin Hizmette Etkinlik ve Verimliliğinin Sahip Olunan İdeoloji Açısından Anlamlı Farklılığı

<i>Sum of Squares</i>	<i>Df</i>	<i>Mean Square</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>	<i>Hipotez</i>
17,717	5	3,543	3,366	,006	Kabul

Katılımcıların ilçe belediyesinin hizmette etkinlik ve verimliliği konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,006<0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuş olup, H_{11} hipotezi kabul edilmiştir. Bu farkın hangi gelir seviyesindeki katılımcılardan kaynaklandığını tespit etmek için Tukey testi sonuçlarına bakılmıştır. Buna göre kendisini muhafazakar olduğunu düşünenler (Ortalama: 3,67) ile demokrat-sosyal demokrat olduğunu düşünenler (Ortalama: 2,87) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu kapsamda demokrat-sosyal demokratlar ilçe belediyesinin hizmette etkinlik ve verimliliği sağlamadığını düşünmektedir.

H_{12} : Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması sonrasında karşılaşılan hizmet sorunları konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 37: Belde Belediyesinin Kapatılması Sonrasında Karşılaşılan Hizmet Sorunlarının Sahip Olunan İdeoloji Açısından Anlamlı Farklılığı

<i>Sum of Squares</i>	<i>Df</i>	<i>Mean Square</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>	<i>Hipotez</i>
40,218	5	8,044	9,219	,000	Kabul

Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması sonrasında karşılaşılan hizmet sorunları konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,000<0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuş olup, H_{12} hipotezi kabul edilmiştir. Bu farkın hangi gelir seviyesindeki katılımcılardan kaynaklandığını tespit etmek için Tukey testi sonuçlarına bakılmıştır. Buna göre kendisini muhafazakar olduğunu düşünenler (Ortalama: 2,07) ile milliyetçi olduğunu düşünenler (Ortalama: 2,83) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

H_{13} : Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması ile ortaya çıkan temsil ve katılım sorunu konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 38: Belde Belediyesinin Kapatılması İle Ortaya Çıkan Temsil ve Katılım Sorununun Sahip Olunan İdeoloji Açısından Anlamlı Farklılığı

<i>Sum of Squares</i>	<i>Df</i>	<i>Mean Square</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>	<i>Hipotez</i>
1,266	5	,253	,357	,877	Ret

Katılımcıların belde belediyesinin kapatılması ile ortaya çıkan temsil ve katılım sorunu konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,877>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_{13} hipotezi ret edilmiştir.

H_{14} : Katılımcıların sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 39: Sosyal ve Kültürel Etkinliklere Katılımın Sahip Olunan İdeoloji Açısından Anlamlı Farklılığı

<i>Sum of Squares</i>	<i>Df</i>	<i>Mean Square</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>	<i>Hipotez</i>
15,421	5	3,084	1,817	,109	Ret

Katılımcıların sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,109>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_{14} hipotezi ret edilmiştir.

H_{15} : Katılımcıların Onikişubat Belediyesi'nde temsil ve katılım konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 40: Onikişubat Belediyesi'nde Temsil ve Katılımın Sahip Olunan İdeoloji Açısından Anlamlı Farklılığı

<i>Sum of Squares</i>	<i>Df</i>	<i>Mean Square</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>	<i>Hipotez</i>
4,453	5	,891	,825	,532	Ret

Katılımcıların Onikişubat Belediyesi'nde temsil ve katılım konusundaki görüşleri sahip olunan ideoloji açısından farklılık göstermektedir hipotezini kanıtlamak için yapılan tek yön varyans analizi (ANOVA testi) sonucuna göre ($p=0,532>0,05$) değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış olup, H_{15} hipotezi ret edilmiştir.

5. Sonuç

Yerel yönetimlere ilişkin yasal düzenlemelerin temeli vatandaşlara daha hızlı, ucuz ve kaliteli hizmet götürmektir. Ancak her köy ya da mahalle dönüşerek belde ya da ilçe olmayı istemektedir. Bu da hizmet maliyetlerini artırmaktadır. Çünkü nüfus ile hizmet maliyeti arasında ters yönlü bir ilişki vardır. Nüfus arttıkça hizmet maliyeti düşmektedir. Ancak nüfusun sürekli artması hizmet maliyetini düşürmemektedir. Nüfus artışı sonucunda hizmet maliyetine kalabalıklaşma maliyetinin de eklenmesi ile hizmet maliyetinde artışlar görülmektedir. 6360 sayılı Yasa nüfusun 750 binden fazla olan yerlerin büyükşehir olmasını ve büyükşehir belediye sınırlarının il mülki sınırlar olarak belirlenmesini benimsemiştir. Bunu yaparken sınırlar içerisinde kalan belde belediyeleri ve köylerin tüzel kişiliğini kaldırarak buldukları ilçenin mahallesine dönüşmesini sağlamıştır. Bu yol ile küçük nüfuslu belde belediyelerinin hizmetin gerektiği maliyetleri karşılamayacak güçte olan ve yeterli uzman personeli olmayan belde belediyeleri ve köylerde yaşayanların daha etkin ve verimli hizmet almaları amaçlanmıştır.

Alan araştırması kapsamında ortaya çıkan sonuçlara göre ilçe belediyesince sunulan hizmetlerin kalitesi ve verimliliği belde belediyesinden daha iyi durumdadır. Bu kapsamda hizmette etkinlik ve verimlilik açısından belde belediyesinin kapatılmasının yerinde bir karar olduğu söylenebilir. Temsil sorunsalına ilişkin olarak belde belediyesi ile ilçe belediyesi arasında çok büyük değişiklikler olmadığı görülmektedir. Bu anlamda temsile ilişkin çok büyük sorunlar olmadığı, hatta gelişen teknoloji ile birlikte yeni iletişim olanaklarının belde halkı tarafından kullanılarak ilçe belediyesine ulaşıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmada dikkati çeken bir diğer nokta aynı siyasi partiden olan belde belediyesi ile ilçe belediyesindeki bu sonuçların farklı siyasi parti veya ideolojilerde değişme gösterip göstermeyeceğidir. Bu kapsamda yapılacak farklı bir araştırmada siyasi parti ya da ideoloji etkeninin hizmette etkinlik, verimliliği ve temsili etkileyip etkilemediği incelenmelidir.

Anlamli farklılık hipotezleri kapsamında cinsiyet, eğitim durumu ve ideoloji değişkenleri açısından testler yapılmıştır. İlçe belediyesinin etkinliği ve verimliliği değişkeni cinsiyet faktörü açısından anlamlı farklılık göstermiştir. Sosyal ve kültürel etkinliklere katılım değişkeni eğitim durumu açısından anlamlı farklılık göstermiştir. Son olarak, İlçe belediyesinin etkinliği ve verimliliği değişkeni ve belde belediyesinin kapatılması sonrasında karşılaşılan hizmet sorunları değişkeni sahip olunan ideoloji açısından anlamlı farklılık göstermiştir. Diğer değişkenler söz konusu demografik özellikler açısından anlamlı farklılık göstermemiştir.

KAYNAKÇA

- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası.
5447 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.
5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun.
6360 Sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
ALTUNIŞIK, Remzi, COŞKUN; Recai, BAYRAKTAROĞLU, Serkan ve YILDIRIM, Engin (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*: Adapazarı, Sakarya Yayıncılık.
Ak Parti Yerel Genel Merkezi Yerel Yönetimler Başkanlığı, (2012). "Sorular ve Cevaplarla Yeni Büyükşehir Belediye Yasası", (www.akparti.org.tr/upload/documents/akparti_buyuksehir_yasasi.pdf).
ARIKBOĞA Erbay (2007). "Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu ve Belediye Reformu", V. Kamu Yönetimi Forumu, (18-20 Ekim 2007), Umuttepe, Kocaeli.
BULUT Yakup ve TANIYICI Şaban (2008). "Türkiye'de Belediye Meclis Üyelerinin Temsil Ediciliği: Erzincan Örneği", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.21, s.171-193.
CANPOLTAN, Hasan (2009). "Türk Yerel Yönetim Sisteminde Ölçek Sorunu ve Son Dönemde Yapılan Düzenlemelerin Değerlendirilmesi", (Yay. Haz. Kamil U. Bilgin, Aslı Akay, Kıvılcım Ertan), "Ulusal Kalkınma ve Yerel Yönetimler" 4. *Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı -1*, TODAİE, s. 529-546.
GÖRMEZ, Kemal (1993). "Türkiye'de Anakent Yönetiminin Sorunları", *Çağdaş Yerel Yönetimler*, C. 2, S. 1, s. 19-29.
GÜVEN, H. Sami, (1982). "Değişen Yerel Hizmet Kavramı ve Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu", *Amme İdaresi Dergisi*, C. 15, S. 4, s. 27-48.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI, <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, E.T.: 28.09.2015.
İZCİ, Ferit ve TURAN Menaf (2013). "Türkiye'de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 1, s.117-152.
KARAGEL Hulusi, "Coğrafi yerellik ve Şehirleşme İlişkisi Bakımından Türkiye'de Büyükşehir Olgusunun Coğrafi Analizi" *UJES 2012, III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu*, Hatay.
KARAMAN, TOPRAK Zerrin (1991). *Yerel Yönetimler*: İzmir, Siyasal Matbaa.
KAVRUK, Hikmet (2002). "Anakent'e Bakış" Hizmet İş Sendikası Eğitim Yayınları.
KAYGISIZ Zeliha ve GİRGİNER Nuray (2011). "Maliyet Etkinlik Analizi: Türkiye'deki Büyükşehir Belediyelerinde Uygulama", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, C. 6, S. 2, s. 309-342.
KELEŞ, Ruşen (2012). *Yerinden Yönetim ve Siyaset*: İstanbul, Cem Yayınevi.
NADAROĞLU, Halil (2001). *Mahalli İdareler*: İstanbul, Beta.
ÖKMEN Mustafa ve PARLAK Bekir (2010). *Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler- İlkeler, Yaklaşımlar ve Mevzuat*: Bursa, Alfa- Aktüel Yayınları.
ÖKMEN, Mustafa ve PARLAK, Bekir (2013). *Kuram ve Uygulamada Yerel Yönetimler-Kavramlar, Yaklaşımlar, Yapılar ve Mevzuat*: Ankara, Orion Kitabevi.

- ÖNER, Şerif (2006). *Yeni Mevzuat Çerçevesine Türkiye’de Belediye Yönetimi*: Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖZASLAN, KIZILBOĞA Rüveyda; AKILLI Hüsnüye, ve ÖZASLAN Kamil (2014). “6360 Sayılı Kanun Çerçevesinde Gümüşlük Belde Belediyesi’nin Kapatılmasına İlişkin Yöre Halkının Algısı”, *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, C. XXXVI, S. II, s. 215-235.
- SAĞBAŞ, İsa (2003). “Türkiye’de Yerel Yönetim Harcamaları ve Ölçek Ekonomileri” *Maliye Dergisi*, S. 143, s. 1-14.
- TEKEL, Ayşe (2002). “Metropolitan Planlamanın Önemi ve Gerekliliği Üzerine” *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, C.11, S. 1, s.42-55.
- TUNCER, Cüneyt (2007). “Mahalli İdarelerin Hizmet Sunumunda Etkinlik: Salihli Belediyesi Jeotermal Örneği”, *Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, C. 14, S. 1, s. 91-108.
- URHAN, Feyza Vahide, (2008). “Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması”, *Sayıştay Dergisi*, S. 70, s.85-102.
- YAYLI, Hasan ve PUSTU, Yusuf, (2008). "Yerel Demokrasinin İlkeleri", *Karadeniz Araştırmaları*, S.16, s.133-153.
- YÜKÇÜ, Süleyman ve ATAĞAN, Gülşah (2009). “Etkinlik, Etkililik Ve Verimlilik Kavramlarının Yarattığı Karışıklık”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, C. 23, S. 4, s. 1-13.